

Frösö kyrka

Restaurering av bogårdsmur, 2014

Frösö socken, Östersunds kommun

Julia Cronqvist

RAPPORT – JAMTLI 2014:32
ISSN 1654-2045

Utgivning och distribution:

Jamtli
Box 709
831 28 Östersund
Tel 063-15 01 00
Fax 063- 10 61 68

© Jamtli 2014

Allt kartmaterial från GSD-Fastighetskartan © Lantmäteriverket
Ärende nr MS2006/02204

Omslagsbild: Julia Cronqvist

Foto: Julia Cronqvist

Redigering och layout framsida: Lena Ljungkvist

ISSN 1654-2045

Innehållsförteckning

INNEHÅLLSFÖRTECKNING	2
INLEDNING	3
KARTA	5
HISTORIK	6
ANTIKVARISKT RESONEMANG	10
<i>Dränering</i>	10
<i>Tvätt av stenar</i>	10
<i>Murens ovansida</i>	11
<i>Arkeologiska utgrävningar</i>	11
GENOMFÖRDA ÅTGÄRDER	12
<i>Förberedelser</i>	12
<i>Beskrivning av befintlig konstruktion före åtgärder</i>	13
<i>Skador</i>	17
ÅTGÄRDER	18
<i>Krönsten</i>	24

Inledning

Den äldsta delen av kyrkogården vid Frösö kyrka hägnas av en nivåupptagande kallmur. Enligt uppgift från kyrkans församling ska muren vara uppförd under 1700-talets första hälft.

De senaste åren har muren börjat kalva utåt längs med vissa partier. För att förhindra ytterligare skador och risk för olycksfall beslutade församlingen under 2013 att åtgärda den värst skadade delen mot nordöst. Åtgärderna var tänkta som en förstudie för att undersöka murens konstruktion och lämpligt tillvägagångssätt för vidare restaureringsåtgärder på övriga delar av muren.

Tillstånd till åtgärderna lämnades av länsstyrelsen 2014-08-15 (dnr: 433-8358-2013). Ett första åtgärdsförslag togs fram av Arenatum AB, reviderat 2013-11-22. Efter en geoteknisk undersökning under februari månad 2014 sammanställde Arenatum AB en kompletterande utredning, dessa handlingar låg till grund för länsstyrelsens beslut.

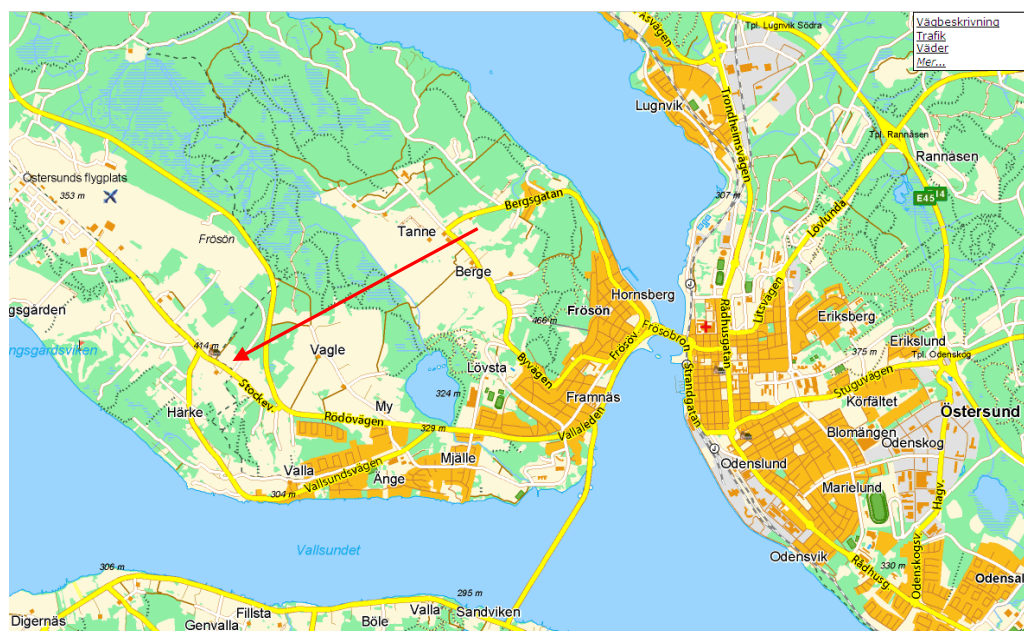
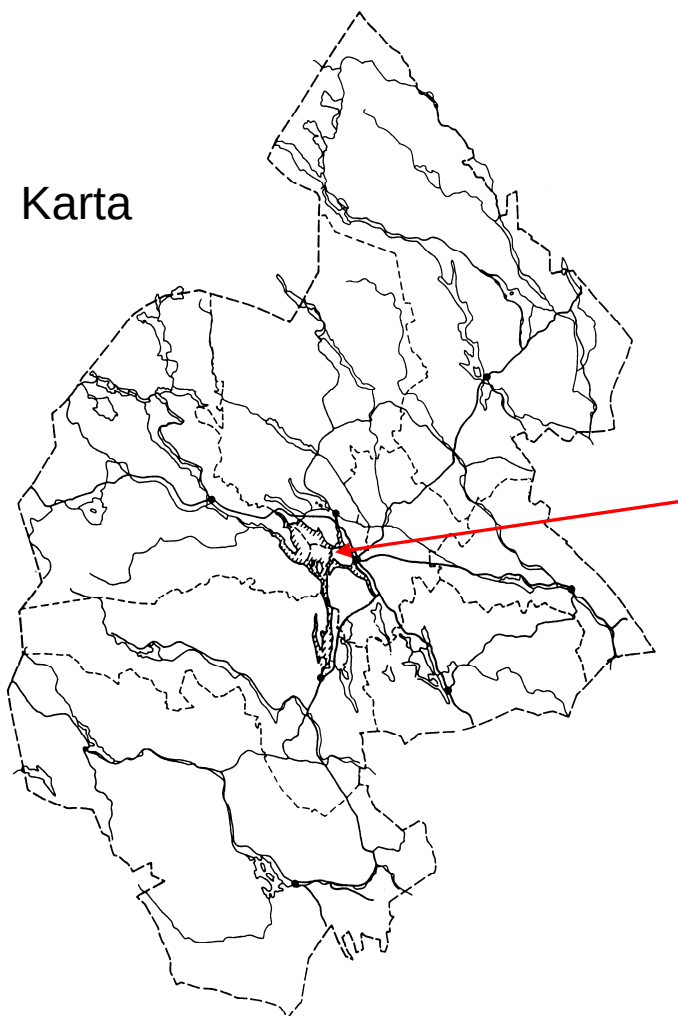
Under sensommaren och hösten 2014 har muren demonterats, undersökts och åter byggts upp. Arbetet har utförts av Toréns AB från Östersund.

Antikvarisk medverkan och dokumentation har utförts av Julia Cronqvist, Jamtli. Besöksprotokoll, fotografier, ritningar och andra handlingar som rör upprustningen finns i länsmuseets arkiv.

Östersund den 5 februari 2015

Julia Cronqvist
Antikvarie

Karta

Ur allmänt kartmaterial, © Lantmäteriverket. Ärende nr MS2006/02204

Historik

Frösö kyrka är en av Jämtlands äldsta medeltida kyrkor och är troligen uppförd under slutet av 1100-talet eller 1200-talets början. Kyrkan står på en äldre kultplats, djuroffer har hittats under golvet i koret vid en arkeologisk utgrävning 1984. Kring kyrkan ligger även gravhögar från järnåldern. Platsen har länge varit befolkad och använd.

Vad gäller Frösö kyrkas bogårdsmur ska denna enligt uppgifter från församlingen vara uppförd under 1700-talets första hälft. På en karta över Frösö prästbords inägor från 1773 finns kyrkogårdens utsträckning utritad. Muren finns även med på en teckning över kyrkan och kyrkogården från 1828.

Ett av de äldre fotografierna på muren är ett vykort från 1902, här ser utförandet ut att vara detsamma som idag. Troligtvis är befintlig mur relativt orörd sedan 1700-talet, även om restaureringsinsatser kan ha utförts genom åren.

Laga skifteskarta från 1773, beskuren. Från Lantmäteriets Historiska kartor.

Foto av teckning från 1828 Jämtlis fotoarkiv. Teckningen är från "Ohlson; Jämtlands kyrkor ritade efter naturen 1828".

Laga skifteskarta från 1893, beskuren. Från Lantmäteriets historiska kartor.

Frösö Kyrka

Är det redo?
Många helningar från D-ölsu står det till!
tystnad gar. Hjoken, fröken!
F. L. 2. 31. 5. 1902. 6. 17. 9. 13. 1. 14.

Imp. Missionsbokhandeln, Östersund

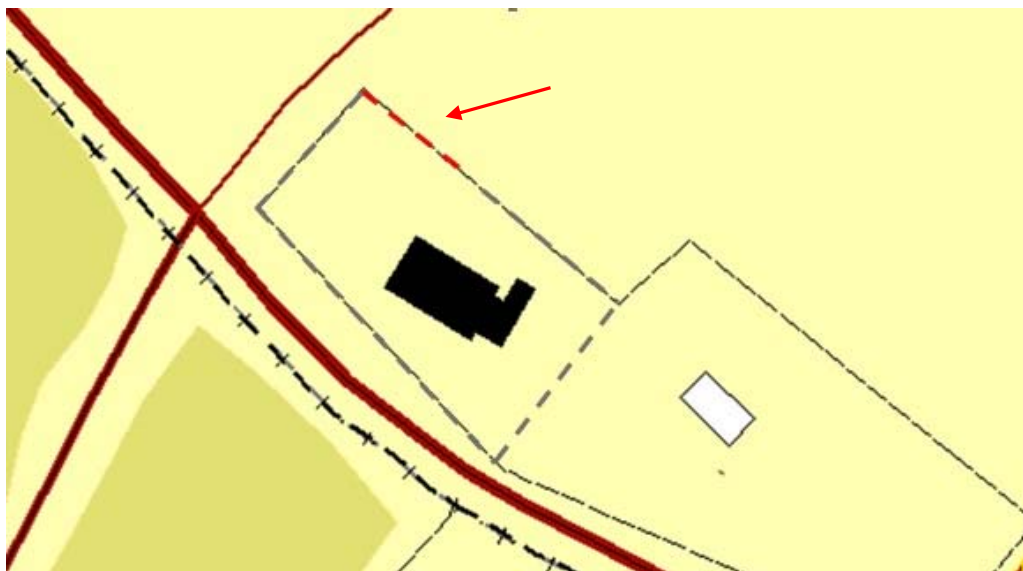
Foto av äldre vykort sänt 1902, ur Jamtlis fotoarkiv. Repro neg. 86 x-65/3

Bild ur Jamtlis fotoarkiv, troligen taget på 1910 eller 1920-talet innan begravningsplatsen utvidgas. Foto visar den mursektion som demonterats och återuppbyggs under 2014.

Foto från 1983 av den mursektion som demonterats och återbyggts under 2014. Gravhögar från järnåldern i förgrunden. Foto Birgit Janson, Neg 83 x 778/5.

Rödmarkerad streckad linje visar det parti som restaurerats under 2014.

Antikvariskt resonemang

Utgångspunkt för restaureringsarbetena var det åtgärdsprogram som Arenatum AB tagit fram 2013-11-22 samt en kompletterande geoteknisk undersökning från 2014-02-27. Dessa handlingar låg till grund för länsstyrelsen beslut.

Efter att tillståndsansökan lämnats in till länsstyrelsen besöktes Frösö kyrka även av bergsingenjör Kurt Johansson. Han sammanställde en statusbedömning och förslag till åtgärder (2014-06-22), vilka också kom att ligga till grund för de diskussioner som fördes kring murens konstruktion och åtgärder.

Ingen provdemontering av det aktuella murpartiet utfördes inför att åtgärdsprogrammen togs fram, detta innebar att det inte var helt klarlagt hur muren var konstruerad inför att arbetena påbörjades. Av denna anledning fick därför de föreslagna åtgärderna revideras under arbetets gång.

Dränering

Ur antikvariskt perspektiv var målsättningen att muren skulle behålla sin utseendemässiga karaktär. Eftersom de tekniska konsulterna bedömt att orsaken till murens skador främst berodde på bristfällig dränering och att organiskt material samlats i murkonstruktionen låg deras fokus på att hitta en lösning för att åtgärda dessa problem.

Murens ursprungliga uppbyggnad bestod av en kallmurad fasadmur utåt och en inre del av större stenar och jord om vartannat. Den inre delen gav den yttre kallmurade delen stöd. För att lösa dräneringsproblemen togs beslut om att den inre delen skulle ersättas med makadam. Makadamens uppgift var att underlätta vattenavrinningen.

När muren återuppbyggdes återanvände man främst flata stenar eftersom dessa är lättare att stapla, den yttre kallmurade delen blev på så vis stabilare och kunde stå för sig själv utan stöd från den inre delen. Halvvägs upp i muren lades bindstenar in i makadamen som en förstärkningsåtgärd av konstruktionen.

Att främst flata stenar återanvändes och inte de med rund form som tidigare var en del av muren, har delvis ändrat murens utseendemässiga karaktär.

Tvätt av stenar

Ytterligare en åtgärd som påverkat det ursprungliga utseendet är att stenarna tvättats rena från lav och mossor innan återuppbyggnaden av muren, detta

har medfört en stor förändring av murens visuella uttryck. Stenarna tvättades med motivet att mossan och laven på lång sikt är skadlig för stenarna.

Murens ovansida

På den ursprungliga muren hade gräs och mossor även växt ut över murens överkant. I Arenatum AB:s åtgärdsprogram fanns ett förslag om att gjuta en hätta av hydrauliskt kalkbruk på murens ovandel som sedan skulle beklädas med matjord och besås. Detta skulle förlänga livscykeln på murverket. Detta förslag ändrades efter att bergsingenjör Kurt Johansson varit på plats och bedömt att muren bestod av en skalmur och att den ursprungligen haft en avtäckningsplatta av kalksten överst.

När det under arbetets gång visade sig att muren inte var en skalmur utan en enkelmur bestämdes att förslaget om en krönsten trots detta skulle kvarstå. Krönstenens funktion var att förhindra löv och annat organiskt material att komma in i murkonstruktionen.

Den befintliga enkelmurens överkant hade inga krönstenar i den bemärkelsen som Kurt Johansson föreslog, däremot mindre flata stenar med varierad form, långt ifrån rätlinjiga. För att på något sätt återskapa befintligt utseende när muren återuppbyggdes beslutades det att krönstenar med olika bredd, tjocklek skulle väljas samt skulle den bakre kanten in mot kyrkogården inte göras helt rak. Tanken med detta var att krönstenarna skulle smälta in i murens helhetsuttryck och inte sticka ut som ett tungt och symmetriskt lock.

Arkeologiska utgrävningar

Under arbetet med att demontera bogårdsmuren visade det sig att ett flertal gravar låg precis under muren. En arkeologisk utgrävning genomfördes därför av Jamtlis arkeologer. Fyndet av gravarna väckte en hel del frågor och flera skelett skickades för provtagning för att se vilket kön de tillhör, ålder, näringsintag m.m.

Arkeologerna spekulerade i om gravarna kan vara medeltida. De flesta av skeletten som hittades låg traditionsenligt med kroppen i öst/västlig riktning med huvudet mot väster. Förhoppningsvis kan nya rön om Frösö kyrka och kyrkogård konstateras när provsvaren är klara och den arkeologiska rapporten har sammanställts.

Genomförda åtgärder

Muren kring Frösö kyrka utgörs av en nivåupptagande stödmur. Eftersom marken sluttar inom och runt om begravningsplatsen varierar höjden mellan de olika sidorna.

Det var mot nordöst som de största problemen och skadorna fanns på muren. Arbetet under 2014 begränsades därför till detta parti.

Förberedelser

Murens konstruktion och grundläggning var inte helt klarlagd inför att arbetena påbörjades. Arenatum AB tog fram ett första åtgärdsprogram 2013-11-22 där åtgärder föreslogs utifrån en okulärbesiktning.

Under februari månad 2014 genomfördes en geoteknisk undersökning av konsultföretaget Tyréns samt grävdes en provgrop utanför den sydvästra sidan av bogårdsmuren. Kontroll av schaktgropen utfördes av Anna Engman, arkeolog på Jamtli. Undersökningarna syftade till att utreda markens beskaffenhet, murens grundläggning och eventuella arkeologiska lämningar av något slag. Det konstaterades att grundläggningen av muren bestod av fyllnadsmassor av grus och sten, inga lämningar påträffades. Utöver dessa undersökningar konsulterades professor och bergsingenjör Kurt Johansson för ytterligare ett kompletterande åtgärdsförslag. Hans bedömning var att muren utgjordes av en skalmurskonstruktion. Dessa utredningar och undersökningar kom att utgöra utgångspunkten för arbetena.

De åtgärder som nu föreslogs var att muren skulle demonteras och återuppbyggas som en skalmur på en ny grundläggning av makadam. Innanför murverket skulle en skiva av extruderad cellplast monteras och hålrummet mellan denna och murverket skulle fyllas med makadam. Cellplastskivan skulle kläs med geotextil.

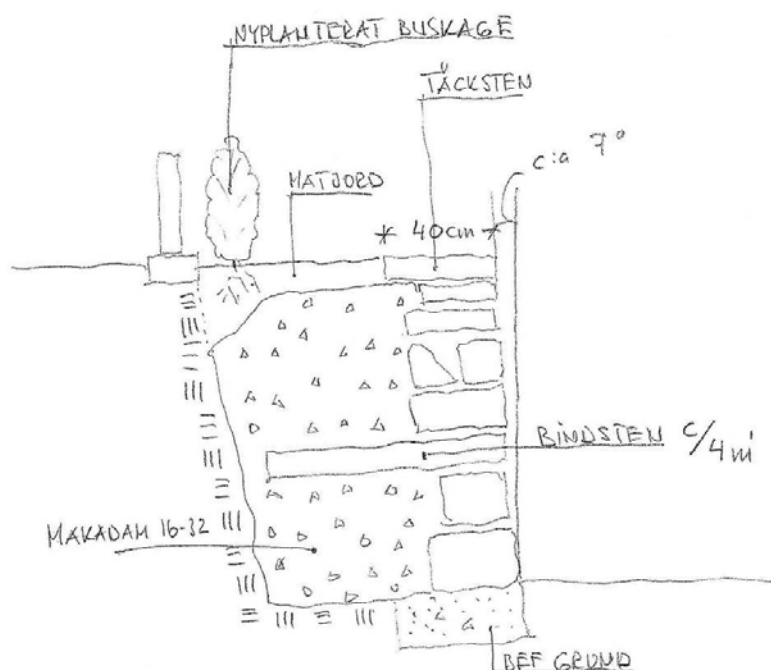
Syftet med den nya konstruktionen var att cellplastskivan skulle fungera som isolering mellan jord och mur, geotextilen runt skivorna skulle förhindra att jord och annat organiskt material kom in i muren. Makadamen skulle säkra bättre dränering intill muren. Åtgärdsförslaget grundade sig på teorin om att problemen och skadorna delvis orsakats av att det organiska materialet i muren sugit fukt och vintertid frusit och på så sätt börjat trycka sönder murkonstruktionen.

Ett startmöte hölls 2014-06-03 där åtgärderna diskuterades och delvis reviderades, ingen antikvarie var inbjuden till detta möte. Istället för

makadam beslöts att lättklinkerkulor skulle ersätta isolerskivan och fyllningen med makadam innanför muren. Lättklinkerkulorna bedömdes ha samma isolerande funktion som makadamen.

Nästa byggmöte hölls 2014-08-11 i samband med att arbetena skulle påbörjas i augusti månad. När Toréns AB, efter mötet, satte grävskopan i marken bakom muren och frilade baksidan visade det sig att muren inte alls bestod av en skalmur. Muren visade sig istället vara en smal enkelmur, mer som en "murfasad" av kallmurade fältstenar. Upptäckten innebar att åtgärdsförslagen fick revideras. Förslaget med fyllningen bakom muren med lättklinkerkulor byttes återigen ut till makadam fraktion 16/32 eftersom detta är tyngre och skulle fungera som stöd för muren. En geotextil skulle fortsatt läggas mellan jordschaktet och makadamen. Grundläggning av makadam kvarstod, men själva uppbyggnaden av muren skulle nu göras lika befintlig alltså som en enkelmur med bindstenar.

Överst skulle ett lager av jord läggas och mot raden av gravvårdar skulle detta fördjupas för att möjliggöra plantering av en häck.

Principskiss för återskapande av Frösö bogårdsmur, Arenatum AB 2014-08-20.

Beskrivning av befintlig konstruktion före åtgärder

Konstruktionen består av en staplad kallmurad enkelmur.

Typen av sten varierade. Det fanns både fältsten med mer rund karaktär och bruten sten bestående av kalkstensplattor. Storleken på stenarna varierade också, mot basen fann vi bitvis större stenar medan de övre skiften hade blandade storlekar men något mindre format.

Den borte och mest västra delen av mursträckan skilde sig något mot övrig del. Här fanns två gravhällar insatta i muren samt var skiften mer jämna och stenarna flatare. Spår av bruk fanns mellan vissa av stenarna. Troligen har denna sträcka staplats om i samband med att gravhällarna sattes in på 1930-talet.

Vad gäller murens bredd, varierade denna. När Toréns entreprenad AB grävt ett schakt bakom stödmuren visade det sig att konstruktionen bakom bestod av jord och stenar om vartannat. Dessa verkar ha fungerat som stöd för själva murfasaden. På vissa ställen fanns långsmala bindstenar som gått från fasadmur och in i jord/stenmassorna. Bindstenarna satt inte med jämna mellanrum utan var mer sporadiskt placerade.

Murens höjd från det grävda schaktets botten och det översta skiftet var ca 1,30-1,40 cm. Höjden utanför ca 1 m. Här har jordmassor troligtvis påförts med åren och marknivån har därmed höjts.

Innan arbetena påbörjades var murens överdel helt överväxt med mossor. När denna tagits bort visade det sig att muren inte hade några rätvinkliga krönstenar. Istället hade dessa varierande storlek och form, men bestod främst av flata stenar.

Muren hade längs med den undersökta delen ingen särskilt utformad grundläggning utan stod direkt på marken/jorden. Murens ”botten” var tydligt avläsbar i jordlagren, i en snittyta syntes denna som en svart sot/smuts-sträng.

Muren var på översidan överväxt med mossor och gräs, buskage växte framför.

Murens krön böljade upp och ned.

Nordvästra delen var lagd i jämnare skift med flatare stenar i jämförelse med den övriga sträckan av muren.

Här har häcken tagits bort. En mindre jordvall har under åren byggts upp mot murens nederkant.

Tillfälliga trästaket hade satts upp för att förhindra att muren rasade.

Arbetet har påbörjats, först grävdes ett schakt längs hela murens baksida.

Skador

Muren hade vid vissa partier börjat tryckas utåt, stenarna hade hamnat ur läge och var därmed på väg att rasa ur. Skadorna berodde troligen inte på sättningsskador utan mer på att finmaterial/jord samlats inne i själva kallmuren. Jorden lagrar fukt och vintertid har denna frusit och på så vis börjat trycka sönder muren. Enligt församlingen ska skadorna ha ökat de senaste åren. Detta skulle kunna förklaras med att de föregående årens vintrar har varit omväxlande och haft flera smält- och frysperioder om vartannat.

Utöver att murens konstruktion rört på sig hade enligt Toréns entreprenad AB flera kalkstenar börjat vittra sönder.

Muren har ”rört” på sig och stenar har hamnat ur läge.

Åtgärder

När murens ”baksida” frilagts och ett schakt grävts längs med hela sträckan kunde muren börja demonteras. Partiet längst mot väster med gravhällarna bedömdes vara i så pass gott skick att det kunde stå kvar.

Det nordvästra partiet med två gravhällar var i bättre skick.

Muren har demonterats förutom den borte delen mot väster.

I samband med schaktningen bakom muren och demonteringen upptäcktes ett flertal äldre gravar. Eftersom bygden kring Frösö kyrka är gammal och det finns äldre gravhögar inom kyrkogården beslöts att en arkeologisk utgrävning skulle genomföras på den yta muren stått. Gravarna bedömdes kunna vara gamla. Grävningen pågick under flera veckor och ett antal skelett

hittades. Dessa bedömdes vara från medeltid, flera skickades på analys till Stockholms universitet. För vidare information se arkeologisk rapport från Jämtli.

Jämtlis arkeologer hittade ett flertal skelett precis under muren.

De arkeologiska utgrävningarna innebar att ett djupare schakt grävdes längs med 1/3 del av mursträckan. När grävningarna var slutförda fylldes detta igen med de jord/grusmassor som tidigare tagits bort. Lager om ca 5 cm

lades på för att sedan packas, sedan lades ytterligare ett lager på och packades o.s.v. På detta sätt gjordes marken återigen stabil inför murbygget.

Ett djupare schakt grävdes längs med ca 1/3 del av mursträckan som en del i den arkeologiska undersökningen. Schaktet återfylldes med det borttagna materialet.

Åtgärdsförslaget ändras

Upptäckten av gravarna under muren ledde till att åtgärdsförslaget vad gällde murens grundläggning fick ändras. Tanken hade varit att en schakt på ca 20 cm skulle grävas under muren och detta skulle fyllas med makadam.

Åtgärden skulle dock innebära ytterligare arkeologiska utgrävningar och sannolikt att ett flertal gravar skulle behöva tas bort. Eftersom muren stått utan grundläggning i snart 300 år bedömdes marken vara tillräckligt stabil för att bygga direkt på. Grundläggning uteblev därför.

Återuppbyggnad

Efter demontering högtryckstvättades samtliga stenar så att lavar och mossor försvann. Det har inte funnits någon ambition att stenarna ska hamna på ursprunglig plats när muren byggdes upp igen, det var allt för många stenar och för oregelbunden form på dem för att kunna åstadkomma detta.

Istället för grundläggningen med makadam lade Toréns AB ett litet lager av gjutgrus underst i murkonstruktionen. I detta placerades grundstenarna. För att få ett jämnt och stabilt understa skift hämtades flata och långa stenar från ett stenbrott i Brunflo. Grundstenarna kommer delvis döljas av jord och gräs när muren står klar.

I det grävda schaktet har markduken lagts ca 10-20 cm in över botten och sedan upp längs med schaktytan.

De första två nedersta skiften är på plats. Geotextilen är lagd längs med schaktytan och täcker ca 10-20 meter av schaktets botten.

Makadam har börjat fyllas på i schaktet.

De två nedre skiften är lagda med större och flatare stenar som hämtats från Brunflo.

Enligt Leif Holm och Åke Johansson från Toréns AB har det varit ett pussel att hitta stenar som ligger bra. Vissa hörn har sågats av med stensåg för att de ska passa, snittytan har dock lagts inåt så att den inte syns utåt i muren. De största och tyngsta stenarna har placerats i de undre skiften, mindre stenar har använts längre upp. Muren har fått en lutning på ca 6-7 grader inåt kyrkogården. Halvvägs upp i murkonstruktionen har bindstenar lagts som förankrats i makadamen bakom.

Flera skift har nu lagts, större och längre stenar har varvats med kortare och mindre.

Den nyuppförda muren går fram till den del där gravhällarna är placerade.

För att försäkra sig om att få ett tillräckligt bra planteringsdjup för den framtida häcken har Toréns AB fyllt upp med matjord till ett djup av 40 cm i schaktets övre bakkant. En fiberskiva har lagts mellan jorden och makadamen som ett hjälpmedel att hindra makadamen att blanda sig med jorden medan de fyllde. Skivan kommer att förmultna med åren.

Murens utseende innan krönstenen läggs på. På bilden skymtar överdelen av den skiva som Toréns AB lagt in för att skilja makadam och matjorden åt för att försäkra sig om att få tillräckligt planteringsdjup för den kommande häcken. Se pil och streckad linje.

Muren är nästan färdigbyggd, sista skiftet kvarstår.

Krönsten

En fråga som diskuterats är murens översta krönsten. När muren demonterades visade det sig att den inte haft någon rätlinjig krönsten sedan tidigare. Frågan togs upp på flera byggmöten och ur antikvariskt perspektiv påpekades vikten av att krönstenen skulle göras så lik ursprungligt utseende som möjligt. Av denna anledning föreslogs att olikformade stenar med varierad längd och tjocklek skulle användas, dock flata.

Krönstenens funktion ska vara att förhindra att organiskt material hamnar i murkonstruktionen, den mossa som växt ut över den befintliga muren skulle enligt diskussionerna helst hållas borta i framtiden. Ur antikvariskt perspektiv bedömde vi dock att mossan sedan länge blivit en del av murens karaktäristiska utseende.

Beslut om utförande

Enligt Arenatum AB:s principskiss från 2014-08-20 skulle krönstenen vara ca 40 cm bred.

På ett möte 2014-10-30 träffades länsstyrelsens representant Svante Freij, Lars Olofsson från Frösö, Sunne Norderö kyrkliga samfällighet, Åke Johansson och Leif Holm från Toréns AB samt antikvarisk medverkande. På plats vid kyrkan tittade vi på det stenmaterial som hämtats en bit bort på Frösön och som var tänkt att användas som krönstenar. Stenmaterialet bestod av kalkstensskivor av varierande tjocklek. Jag som antikvarie bedömde först att vissa av skivorna verkade vara för tjocka, men i diskussion på plats enades vi om att de skulle passa.

Kalkstensskivor som låg i dunge en bit bort på Frösön har fraktats till kyrkogården.

För att på något vis återskapa det ursprungliga utseendet beslöt vi att krönstenen skulle ha en bredd på mellan 40-50 cm, framkanten skulle gå i liv med muren och vara rak, medan bakkanten skulle huggas till så att formen varierades och kanten inte blev spikrak. För att krönstenen inte skulle upplevas som ett jämnt lock på muren var det viktigt att blanda stenar med olika tjocklek. Längden på stenarna skulle också varieras så att utseendet inte blev för homogent.

Genomförande

Skivorna som använts och lagts upp på muren har sågats till med stensåg till olika längder, dock har blocken fortsatt fått en rak baksida. Bredderna varierar vilket gör att det uppiifrån inte blir en helt rät linje. Tjockleken varierar också och det är detta som mildrar intrycket av att krönstenarna

utgör ett homogent lock på muren. Resultatet skiljer sig från det ursprungliga utseendet, men smälter ändå in i murens helhet. När gräs har såtts intill murens överkant och häcken fått växa upp kommer det organiska utseende successivt att komma tillbaka.

Krönstenar har lagts som avslutning på muren, jord har fyllts på fram till stenens kant.

Trots snö på bilden kan vi här se hur geotextilen som lagts mellan makadam och jordschaktet vikts över makadamfyllningens överkant och fästs under krönstenarna.

Muren är klar, de övre krönstenarna är på plats. Längderna har varerats samt i viss mån stenarnas tjocklek.

Del av mur som inte har demonterats, men som fått nya krönstenar.

På slutbesiktningen beslöts att gravhällarna i överkant skulle kramlas fast i muren för ökad säkerhet. Där sågade snitt på stenarna var synligt skulle dessa huggas till med mejsel för ett naturligare uttryck. På vissa ställen skulle murverket kompletteras med skolsten.

Ett provisoriskt staket har byggts på kyrkogården för att förhindra olyckor. Detta ska stå tills den planterade häcken vuxit upp.

RAPPORTSERIE – JAMTLI, 2014

ISSN 1654-2045

- 2014:1 Collegiebostaden – Sanering av hussvamp, fasadåtgärder samt besiktning av tak på Zetterströmska biblioteket, 2013
Julia Cronqvist
- 2014:2 Ragunda gamla kyrka – Konservering av limfärgsmålat innertak och mindre interiöra putsarbeten, 2013
Julia Cronqvist
- 2014:3 Lockne kyrka – Fasadrestaurering och omläggning av kopparplåttak på tornhuv, 2013
Julia Cronqvist
- 2014:4 Åre gamla kyrka – Restaurering av två ljuskronor, 2013
Henrik Ylikoski
- 2014:5 Ytterhogdals kyrka – Byte av korsglob, 2001
Henrik Ylikoski
- 2014:6 Ankarede kyrkstad – Restaurering av härbre, 2013
Henrik Ylikoski
- 2014:7 Benen i rotvältan – Undersökning av skadat fornlämningsområde vid Sunne kyrkoruin, fornl nr Sunne 2:1 och förhistoriska gravar, fornl nr Sunne 90:1-3
Anna Engman
- 2014:8 Järnåldersåker i Håkansta – Arkeologisk undersökning av röjningsrösen vid fornlämning nr 38 Brunflo socken, 2013
Anders Hansson
- 2014:9 Hackås kyrka och Ovikens gamla kyrka – Tjärning av två klockstaplar, 2005–2006
Henrik Ylikoski
- 2014:10 Borgvattnets kyrka – Exteriör restaurering, 2003
Henrik Ylikoski
- 2014:11 Bryggaren 4, Gatuhus, gårdshus och förrådsbyggnad – Åtgärdsprogram för exteriörer och interiörer
- 2014:12 Arkeologisk förundersökning i form av antikvarisk kontroll vid Frösö Prästbord 2:1, RAA Frösö 159:1
Anna Engman
- 2014:13 Ovikens gamla kyrka – Byte av spån samt rödtjärning av Salinska gravkorets tak, 2006
Henrik Ylikoski
- 2014:14 Ovikens nya kyrka – Omläggning av tak samt in- och utvändig restaurering 2004–2005
Henrik Ylikoski
- 2014:15 Betelkyrkan – Läggning av bandfalsat plåttak, 2011
Julia Cronqvist

- 2014:16 Hackås kyrka – Ändring av belysning, 2013
Björn Olofsson
- 2014:17 Byggnadsminnet Hovermo gårdsmuseum – Uppförande av fisktrappa, 2005
- 2014:18 Restaurering av Tjärntorpet 2004–2011
Henrik Ylikoski
- 2014:19 Hammerdals kyrka – Ombyggnad av värmeanläggning och WC 2005
Henrik Ylikoski
- 2014:20 Branaflon – Kulturhistorisk landskapsanalys inför planerad torvtäkt
Anna Engman
- 2014:21 Husgrunder i Vattviken – Arkeologisk undersökning av husgrunder, fornlämning nr 217 i Bergs socken, 2013
Anders Hansson
- 2014:22 Ett andra tillägg till arkeologisk utredning avseende planerad vindkraftpark i Skaftåsen i Härjedalens kommun
Karl-Johan Olofsson
- 2014:23 Skorped – Kulturhistorisk landskapsanalys inför planerad vindkraftpark i Örnsköldsviks kommun
Anders Edvinsson
- 2014:24 Byggnadsminnet Campus A4, byggnad 9 – Omläggning av skivtäckt plåttak, 2014
Julia Cronqvist
- 2014:25 Bruksvallarna – Arkeologisk förundersökning inom det gränsbestämda området Tännäs 875:14
Anna Engman
- 2014:26 Sjoutnäsets kapell – Restaurering av golvbjälklag, 2013–2014
Julia Cronqvist
- 2014:27 Laxsjö kyrka – Fasadrestaurering och omläggning av skivtäckt kopparplåt på tornspira, 2013–2014
Julia Cronqvist
- 2014:28 Arkeologisk utredning inför planerade vindkraftverk vid Gisselås i Strömsunds kommun
Karl-Johan Olofsson
- 2014:29 Tjärntorpet – Rekonstruktion av murstock i Boningshus 1, 2014
Julia Cronqvist
- 2014:30 Hammarstrand – Arkeologisk förundersökning vid stenåldersboplatsen Ragunda 66:1
Anna Engman
- 2014:31 Arkeologisk utredning inför planerad kraftledning mellan Betåsen och Storsjöhöjden
Karl-Johan Olofsson
- 2014:32 Frösö kyrka – Restaurering av bogårdsmur, 2014
Julia Cronqvist